

1. Peníze, mzdy, daně, pojištění

Měna = peníze daného státu

Peníze = platidlo = prostředek směny pro obchod

Platidlo = všeobecně uznávaná hodnota (dříve zlato – zlaté a stříbrné mince)

Hodnota: - nominální hodnota (z něčeho je výrobek vyroben tj. náklady v peněžním vyjádření)

- užitná hodnota (kolik jsem ochoten zaplatit)

Směnka = cenný papír, ve kterém se její vydavatel zavazuje vyplatit jejímu držiteli částku, která je na směnce napsaná.

Otázky :

1. Napište ke zkratce měny její název CZK
CHF
USD
EUR

2. Napište alespoň tři státy, ve kterých se neplatí EUR. (v Evropě)

3. Vyberte tři měny, které jsou nejžádanější (podle vás) a proč?

2. Peníze

V současnosti se peníze vyskytují v podobě:

- bankovky a mince (cash)
- vklady na účtech
- cenné papíry (směnky a šeky)

Od 1.1. 1993 vznikla CZK. Dílčí jednotky jsou

- desetihaléř
- dvacetihaléř
- padesátihaléř

Dnes se dílčí jednotky nepoužívají, jsou staženy z oběhu.

Při placení se zaokrouhluje : rohlík = 1,90 2,-

Emise = oprávnění vydávat (tisknout) a stahovat z oběhu peníze má pouze Česká národní banka ČNB.

ČNB uplatňuje tzv. měnovou politiku = monetární politiku. Určuje i kurz CZK k jiným měnám.

Poškozené bankovky – banky mají ze zákona povinnost měnit poškozené bankovky do 75% poškození. (Je-li např. bankovka poškozena z 50% , dostanete 50% její hodnoty).

Padělání bankovek je trestný čin.

Otázky :

1. Zjistěte jaký je rozdíl mezi bankovkou a stávkou.
2. Vyjmenujte všechny české bankovky a napište, které osobnosti jsou na nich vyobrazeny.
3. Vypište všechny používané české mince.
4. Určete, které české bankovky se nejčastěji padělají a proč si to myslíte.
5. Zjistěte, která česká bankovka byla cca před 10 lety stažena z oběhu.